Veš dětská - PEDICULUS CAPITIS

Co je veš dětská?

1) Veš dětská je bezkřídlý hmyz, který žije pouze ve vlasech lidí, zejména v oblasti spánkové, záhlaví a v oblasti uší.

2) Veš bodá a saje krev. Živí se proudící krví, za přirozených podmínek přijímá potravu každé 2-3 hodiny. Délka jejího těla se pohybuje mezi 2-3,5 mm. Vši mají 3 páry nohou, jsou opatřené drápky, jimiž se pevně přidržují vlasů.

3) Samička klade vajíčka, zvaná hnidy, která přilepuje pevným tmelem na vlasy, těsně u pokožky.

4) Z vajíček se líhnou larvy (při teplotě 25 ˚C za 13-19 dnů, při teplotě 30 °C za 7-14 dnů). Vývoj vší z vajíček přes larvální stadia až k dospělému jedinci trvá průměrně 20 dní, jeho délka závisí na teplotě (při teplotě 28-30˚C trvá vývoj 18-22 dní, při 37˚C 14-15 dní). Vajíčka (hnidy) zůstávají na vlasech i po vylíhnutí vší. Hnidy na vlasech odrostou za několik měsíců, pokud jsou vzdáleny více než 1cm od pokožky hlavy, je to jen obal. Čerstvě vylíhlé larvy vší - živé hnidy jsou žlutobílé s rozměry 0,8 x 0,3 mm, po vylíhnutí jsou průsvitné, a proto se snadno přehlédnou. Na vrcholu hnidy je víčko, pod kterým vylíhnutá veš vyleze. Po sedmi až devíti dnech se vylíhne nymfa - druhé vývojové stadium vši. Je menší než dospělá veš. Aby se mohla dožít dospělosti, potřebuje zdroj krve.

5) Než vši dospějí, třikrát se svlékají. Celý jejich vývoj proběhne za 17-25 dní, samičky se dožívají 3-5 týdnů a během života naklade každá z nich 50-150 vajíček. Přítomnost vší ve vlasech se odborně nazývá pedikulóza.

Výskyt

1) Nejčastěji výskyt je u dětí ve věku 6-15 let.

2) V posledním období je zaznamenán celosvětový nárůst výskytu vší. Příčiny zvýšeného výskytu nemají jednoznačné vysvětlení. Jeden z důvodů je vznik rezistence na současně

používané insekticidy i organofosfáty. Jiný názor vysvětluje příčinu jejich výskytu ve snížené ostražitosti. Výskyt vší ve světě je trvalý, poměrně vysoký a má kolísavý charakter. Statisticky přesné údaje nejsou k dispozici vzhledem k tomu, že výskyt vší (pedikulózy) nepodléhá povinnému hlášení přenosných nemocí.

Příznaky zavšivení

1) Prvním příznakem je svědění pokožky hlavy, která je způsobena kousnutím vši.

2) Lechtání, působené prolézáním vší mezi vlasy, nejčastěji po večerním ulehnutí do postele. Napadené děti bývají neklidné, trvale nevyspalé, ve škole nepozorné.

3) Hnidy ve vlasech.

4) Zvětšené lymfatické uzliny v týlu a na krku

K přenosu vší dochází při těsném kontaktu s napadenou osobou, nejčastěji mezi příslušníky rodiny, mezi sourozenci, spolužáky ve škole nebo při letních a zimních rekreačních pobytech dětí.Veš dětská v našich podmínkách nepřenáší žádné původce infekčních onemocnění. V některých případech může následkem škrábání svědící kůže dojít k sekundární bakteriální infekci kůže. Zavšivenost je především problém společenský, napadené dítě se cítí nečisté, ponížené a vyloučené nejen ze společnosti svých vrstevníků, ale i dospělých.

Jak se lze vši dětské zbavit?

1) Spolehlivým způsobem odstranění vší je mechanické odstranění a vyčesávání hustým hřebenem.

2) Hnidy se vyskytují nejčastěji na vlasech za ušima. Hnidy z vlasů nelze odstranit žádným přípravkem, lze je jen mechanicky vyčesat, napadené vlasy jednotlivě vystříhat nebo nechat odrůst.

3) Veš dětská vzdoruje všem běžným hygienickým úkonům, jako je běžné česání a mytí vlasů. K jejich odstranění pomocí chemických přípravků je nutné používat přípravky k tomu určené. Používáním jiných prostředků může ohrozit zdraví.

4) Odvšivovací přípravky jsou podle zákona léčivem, a proto jsou prodávány v lékárnách (bez lékařského předpisu). Všechny přípravky je nutné používat přesně podle připojených návodů výrobce. Aby byly vši odstraněny a zabránilo se tak jejich zamoření v domácnosti, je nutno provést určitá opatření. Vši se často nacházejí na povlečení na posteli, proto je vyměňte a dobře vyperte v horké vodě. Uložte oblečení, které se nedá chemicky vyčistit, do plastového pytle a na dobu dvou týdnů vzduchotěsně uzavřete. Očistěte všechny hřebeny, které jste používali. Také je důležité vysát podlahu a koberce a přetřít nábytek čistícím prostředkem.

Jak postupovat ve školách a školských zařízeních?

1) V případě výskytu pedikulózy ve škole je naprosto nezbytná spolupráce s rodiči (zákonnými zástupci) všech dětí. Učitelé sami nemohou dětem hlavy plošně kontrolovat.

2) Co nejdříve po zjištění nákazy informovat jak rodiče daného dítěte, tak rodiče ostatních žáků. Zbavit děti vší je povinností rodičů, nikoliv školy a jejích pedagogických pracovníků. Postup při výskytu vší v předškolním a školském zařízení by měl být upraven v provozním řádu těchto zařízení. Velmi důležitá je v tomto případě spolupráce s rodiči, popř. jinými zákonnými zástupci dětí a žáků. Pokud zákonný zástupce dítěte či žáka nespolupracuje se školou, může jej ředitel školy vyzvat, aby se osobně zúčastnil projednání závažných otázek týkajících se pobytu dítěte a žáka v předškolním a školském zařízení. Této výzvě je zákonný zástupce, dle školského zákona, povinen vyhovět.

3) V případě dětí a žáků, které rodiče posílají opakovaně do kolektivu neodvšivené, i přes upozornění předškolního a školského zařízení, lze doporučit, aby o této skutečnosti byl informován příslušný orgán sociální péče. Ten totiž může v takovém případě vyvinout na rodiče tlak, například pozastavením výplaty fakultativních dávek, zvýšené kontroly plnění povinností v péči o dítě apod.